

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-rynku/9662,2020.html>
05.05.2024, 04:47

2020

RYNEK HURTOWY

Zakupy gazu z zagranicy, w ilości 171,8 TWh, uzupełniane były gazem pochodzącym ze źródeł krajowych w ilości 41,8 TWh. Całkowite dostawy gazu z zagranicy w 2020 r. obejmowały import oraz nabycie wewnątrzspółnotowe.

W ubiegłym roku przez polski system przesyłowy przepłynęło 533,4 TWh gazu wysokometanowego i 8,2 TWh gazu zaazotowanego. Większość gazu wysokometanowego została przetransportowana tranzytem z wykorzystaniem gazociągu jamalskiego.

Obrót gazem ziemnym

Na koniec 2020 r. koncesję na obrót paliwami gazowymi posiadało 185 podmiotów wobec 186 na koniec 2019 r. Natomiast 94 przedsiębiorstwa aktywnie uczestniczyły w obrocie gazem ziemnym. Przedsiębiorstwa obrotu gazem spoza GK PGNiG pozyskały 88,4 TWh gazu ziemnego. Wielkość pozyskania gazu nie uwzględnia pozyskania na potrzeby własne przez spółki obrotu objęte monitorowaniem, w tym pozyskania gazu przez przedsiębiorstwa energetyczne będące jednocześnie dużymi odbiorcami końcowymi.

Giełda gazu ziemnego

Sprzedaż i zakup paliw gazowych na polskim rynku hurtowym odbywa się przede wszystkim na rynku giełdowym prowadzonym przez TGE S.A. (Rynek Towarów Giełdowych – RTG oraz od 1 maja 2020 r. – Zorganizowana Platforma Obrotu – OTF).

Uczestnikami rynku giełdowego są głównie przedsiębiorstwa obrotu paliwami gazowymi oraz najwięksi odbiorcy końcowi, którzy mogą działać samodzielnie po zawarciu stosownej umowy z TGE S.A., stając się członkami giełdy, lub też za pośrednictwem domów maklerskich lub za pośrednictwem innych podmiotów posiadających status członka giełdy ze swojej własnej grupy kapitałowej mogących zawierać transakcje na rzecz innych podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej.

W 2020 r. TGE S.A. prowadziła następujące rynki sprzedaży paliw gazowych: Rynek Dnia Bieżącego (RDBg), Rynek Dnia Następnego (RDNg) oraz Rynek Terminowy Towarowy (RTTg). Sprzedaż gazu ziemnego była również realizowana w systemie aukcji. 1 maja 2020 r. RTTg został przekształcony w Rynek Terminowy Produktów z dostawą gazu ziemnego (RTPg) Zorganizowanej Platformy Obrotu (OTF).

Przedmiotem obrotu na RTTg/RTPg OTF w 2020 r. była dostawa gazu w jednakowej ilości we wszystkich godzinach okresu dostawy zgodnym ze standardem instrumentu (tygodniowy,

miesięczny, kwartalny, sezonowy i roczny).

Natomiast przedmiotem obrotu na rynku dnia następnego gazu (RDNg) jest dostawa gazu w jednakowej ilości we wszystkich godzinach dnia dostawy. Jest to instrument typu *base*, a jeden kontrakt odpowiada dostawie 1 MWh gazu w każdej godzinie dnia dostawy. Obrót jest prowadzony przez jeden dzień poprzedzający datę dostawy, w systemie notowań ciągłych.

W wyniku realizacji kontraktów zawartych na TGE S.A. w całym okresie notowania danego rodzaju kontraktu dostarczono 140 232 957 MWh gazu ziemnego po średniej cenie 79,19 zł/MWh (19 923 385 MWh na rynku RDNg po średniej cenie 57,87 zł/MWh; 5 879 166 MWh na rynku RDBg po średniej cenie 54,52 zł/MWh i 114 430 406 MWh na rynku terminowym RTTg po średniej cenie 84,17 zł/MWh).

Obrót gazem ziemnym wysokometanowym w punkcie wirtualnym OTC

W 2020 r. Prezes URE monitorował również transakcje zawierane w punkcie wirtualnym na rynku pozagiełdowym. W wyniku realizacji kontraktów zawartych w tym punkcie na rynku OTC niezależnie od daty zawarcia kontraktu dostarczono 18,4 TWh gazu ziemnego po średniorocznej ważonej cenie 69,15 zł/MWh.

RYNEK DETALICZNY

Rynek detaliczny gazu rozumiany jest jako rynek sprzedaży do odbiorców końcowych, niezależnie od ilości nabywanego paliwa. W 2020 r. liczba odbiorców przyłączonych do sieci dystrybucyjnej dwunastu największych OSD wynosiła 6 585 599 (6 993 990 układów pomiarowych). Odbiorcy gazu sieciowego przyłączeni są do sieci OSP, PSG (największego OSD) lub jednego z 50 tzw. „małych” OSD.

Po stronie podażowej, w 2020 r. 161 sprzedawców miało zawarte umowy z OSP (wzrost o 12 w stosunku do 2019 r.), a w obszarze sieci dystrybucyjnej – PSG – liczba sprzedawców wyniosła 79, z czego aktywną sprzedaż do odbiorców prowadziło 48 spółek obrotu.

W ubiegłym roku całkowita sprzedaż paliwa gazowego wysokometanowego i zaazotowanego do odbiorców końcowych wyniosła 201 133 175 MWh, czyli na poziomie porównywalnym z 2019 r. Największy spadek sprzedaży odnotowano w sektorze użyteczności publicznej, usług i handlu (2,05%), zaś największy wzrost w sektorze rolnictwa (11,3%). Sprzedaż do gospodarstw domowych wzrosła o 4,71%, co prawdopodobnie ma związek z epidemią COVID-19, która spowodowała upowszechnienie pracy zdalnej.

Rynek detaliczny gazu ziemnego (wysokometanowego i zaazotowanego) charakteryzuje silna koncentracja. Udział podmiotów z GK PGNiG w sprzedaży gazu do odbiorców końcowych wyniósł 85,63% i wzrósł w stosunku do roku ubiegłego o 2,86 punktu procentowego. Zaobserwowany wzrost udziału GK PGNiG w sprzedaży paliwa gazowego do odbiorców końcowych, utrzymujący się od 2017 r., wynikał z istotnego spadku przywozu gazu z zagranicy bezpośrednio przez odbiorców końcowych na własne potrzeby na skutek zmian regulacji prawnych dotyczących zapasów obowiązkowych, jak również za sprawą

przejęcia części odbiorców przez PGNiG OD Sp. z o.o. w ramach uruchomienia sprzedaży rezerwowej po zaprzestaniu działalności przez kilka spółek obrotu w latach 2018-2020. Pozostałe 14,37% sprzedaży gazu do odbiorców końcowych realizowane było przez alternatywne spółki obrotu dokonujące sprzedaży do odbiorców końcowych w kraju. Wartość udziału pozostałych sprzedawców waha się w poszczególnych sektorach gospodarki od 27,79% w sektorze usług i handlu do 4,26% w grupie gospodarstw domowych. Wartość wskaźnika Herfindahla-Hirschmana dla rynku gazu ziemnego wysokometanowego wynosi 9 371,66.

Sprzedaż rezerwowa

W obszarze sieci przesyłowej funkcjonował jeden sprzedawca rezerwowy, zaś w sieci dystrybucyjnej sprzedawców mogących świadczyć sprzedaż rezerwową było 6, z czego aktywnie działał tylko jeden. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z PSG, w 2020 r. nie odnotowano przypadków uruchomienia sprzedaży rezerwowej w trybie art. 5aa ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z tym przepisem, wskazany przez odbiorcę w umowie o świadczenie usług dystrybucji lub w umowie kompleksowej sprzedawca podejmuje dostawy na rzecz tego odbiorcy, w przypadku wygaśnięcia lub zaprzestania wykonywania umowy sprzedaży paliw gazowych lub kompleksowej przez dotychczasowego sprzedawcę. Odbiorcom końcowym, którym dotychczasowy sprzedawca zaprzestał sprzedaży paliw gazowych, a którzy nie wskazali w umowie o świadczenie usług dystrybucji lub w umowie kompleksowej sprzedawcy rezerwowego lub wskazany sprzedawca rezerwowy nie może podjąć, nie podjął lub zaprzestał sprzedaży rezerwowej, ciągłość dostaw gazu zapewnia sprzedawca z urzędu, na podstawie art. 5ab ustawy – Prawo energetyczne.

2020 rok, w którym wiele obszarów życia, nie tylko gospodarczego, uległo zmianie ze względu na epidemię COVID-19, przyniósł modyfikację przepisów dotyczących wstrzymania dostaw paliw gazowych. Na czas trwania epidemii przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych, nie może wstrzymać dostarczania, w przypadku gdy odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi.

Późniejszymi przepisami ograniczono grono odbiorców, którzy mogą skorzystać z preferencyjnego traktowania, do gospodarstw domowych oraz tych przedsiębiorców, którzy wskutek braku możliwości prowadzenia działalności gospodarczej utracili dochody i nie mogliby uiszczać należności. Funkcjonowanie nowej regulacji zostało ograniczone czasowo do 6 miesięcy od dnia ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Prezes URE monitorował sytuację na rynku gazu w zakresie liczby odbiorców, którzy zwrócili się o odroczenie terminu płatności.

Data publikacji : 27.07.2021

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)